

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI: NO:

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ****2023 - 2024 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI****TÜRKÇE DERSİ 5. SINIFLAR****2. DÖNEM 2. SINAV ÖRNEK SORULARI ****

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARISınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.**T.5.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.**

1. Çin baykuşunun boyu yetmiş santimetre, ağırlığı yaklaşık dört kilogramdır. Tıpkı deniz kartalları gibi, bir balık gördüğünde suya dik dalarak balığı yakalar. Çin, Mançurya, Kore ve Japonya'nın hemen her yerinde görülen bu baykuşun özellikle Hokkaido Adası'ndaki sayısı giderek azalmıştır. Yeterli önlemler alınmazsa yakın bir gelecekte, bu canlı türü de pandalar gibi yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.

Bu metinde geçen bazı sözcüklerin anlamı aşağıda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak anlamlarını karşısına yazınız. (6 puan)

a) Gerçek değeri ve miktarı değil, ondan az fazla veya eksik bir niceliği gösteren, aşağı yukarı bir değerlendirme yapılarak bulunan: **Yaklaşık**.....

b) Yatay bir düzleme göre yer çekimi doğrultusunda bulunan, eğik olmayan: **Dik**.....

c) Kötü veya yanlış bir şeyi önleyecek yol; tedbir: **Önlem**.....

* Anlamları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunarak belirtilen boşluğa yazıldığı yanıtın her birinin **puan değeri 2'dir. (Toplam 6 puan)**

* Anlamları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunamayıp yazılmadığı yanıtlar ya da ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Not: Metinden bulunan sözcüklerin yazımında yapılan hatalar dikkate alınmayıp öğrenciye tam puan verilecektir. (ölnem, yaklaşık gibi)

T.5.3.7. Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.

2. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin eş anlamlısını yay ayraç içinde boş bırakılan yere yazınız. (10 puan)

• Her sabah, okula gitmek için uyanınca, yaşam dolu bir gün geçireceğimi biliyorum. (**hayat**)

• Öğretmenimiz, hepimize her gün en az bir yeni kelime öğrenmemizi önerdi. (**sözcük**)

Not: Cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin TDK Türkçe sözlükte yer alan diğer eş anlamlılarının yazıldığı yanıtlar da tam puanla değerlendirilecektir.

Örnek yanıtlar: Yaşam (ömür, dirim, dirlik...), Kelime (söz, lügat...)

* Cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin eş anlamlılarının doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 5'tir. (Toplam 10 puan)**

* Altı çizili sözcüklerin eş anlamlılarının doğru yazılmadığı, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder.

3. Aşağıda verilen kelimelere, uygun yapım ekleri getirerek yeni kelimeler elde ediniz. Elde ettiğiniz kelimeleri cümle içerisinde kullanarak yazınız. (12 puan)

Kelimeler	Cümlelerim
tuz	İçtiğim çorba tuzsuz olduğundan pek hoşuma gitmedi.
şaka	Aralarında şakalaşan çocuklar, oldukça mutlu görünüyordu.
akıl	Akıllı telefonlar hayatımızı birçok açıdan kolaylaştırdı.
su	Eskişehir'de sular her gün sokak sokak dolaşarak su satarlar.

* Verilen kelimelere, uygun birer yapım eki getirilerek türetilen yeni kelimelerle oluşturulan anlamlı cümlelerin her birinin **puan değeri 3'tür. (Toplam 12 puan)**

* Verilen kelimelere, yapım ekinin getirilmediği, uygun olmayan eklerin getirildiği ya da hiçbir ek getirilmeden doğrudan, kelimenin verildiği halinin yazılmasıyla oluşturulduğu cümleler puanla değerlendirilmeyecektir.

T.5.3.14. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

4.

Horoz ile Tilki

Güngörmüş, akıllı mı akıllı bir horoz, ağacın dalına tünemiş. Avlanmak için dolaşmakta olan tilkinin yolu da o ağacın altına düşmüş. Ağacın dalında tünemekte olan horozu görünce,

— Horoz kardeş, müjdeler olsun, artık hayvanlar arasında barış oldu. Aşağı in de bunu kutlayalım.

Kucaklaşıp öpüşelim. (...) demiş. Güngörmüş, akıllı horoz başını aşağı doğru uzatarak,

— Can kardeşim, bu haberin beni çok mutlu etti. Bak bu yana doğru iki tazı geliyor. Onlar gelsin, ben ineyim. Bu mutlu günü öpüşerek birlikte kutlayalım, demiş. Tazı sözünü duyan tilki,

— Hoşça kal horoz kardeş. Benim çok işim var. Bu mutlu günü dönüşte kutlar, öpüşürüz, diyerek telaşla koşup gitmiş.

Deneyimi sayesinde bu numarayı yutmamış horoz. Tilkiyi alt ettiği için de arkasından kıs kıs gülmüş.

Metnin ana fikri nedir, yazınız. (10 puan)

Metnin ana fikri, "Akıllı ve tecrübeli olmak, kandırılmaktan ve tehlikelerden korur."dur.

* Verilen metnin mesajının doğru ifade edildiği yanıtların **puan değeri 10**'dur.

* Verilen metnin mesajının doğru ifade edilmediği, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Not: Metnin tamamında verilmek istenen mesajı yansıtan doğru ifadelerin tümü tam puanla değerlendirilecektir.

Örnek yanıtlar;

Zekâmızı ve deneyimlerimizi kullanarak zor durumlardan kurtulabiliriz.

Tehlike karşısında sakın kalmak ve akıllıca düşünmek önemlidir.

Kimseye kolayca güvenmemeliyiz.

Her duyduğumuza inanmamalıyız.

T.5.3.31. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

Neden-sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirten ifadeler, abartma, nesnel ve öznel çıkarımlar üzerinde durulur.

5. Göreme Tarihî Millî Parkı, binlerce yıllık geçmişiyle herkesi büyülüyor. Kilden yapılmış mistik bir masal dünyasını andıran bu park, çeşitli uygarlıklar tarafından yerleşim yeri ve tarım alanı olarak kullanılmıştır. 1986 yılında millî park ilan edilmiştir. Millî park olmadan bir yıl önce UNESCO Kültür Mirası Listesi'ne alınmıştır.

Bu metinden yararlanarak öznel ve nesnel cümlelere birer örnek veriniz. (10 puan)

Öznel cümle: Göreme Tarihî Millî Parkı, binlerce yıllık geçmişiyle herkesi büyülüyor. / Kilden yapılmış mistik bir masal dünyasını andıran bu park, çeşitli uygarlıklar tarafından yerleşim yeri ve tarım alanı olarak kullanılmıştır.

Nesnel cümle: 1986 yılında millî park ilan edilmiştir. / Millî park olmadan bir yıl önce UNESCO Kültür Mirası Listesi'ne alınmıştır.

* Verilen metinden yararlanarak bir öznel, bir de nesnel yargıya doğru cümlelerin yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 5**'tir. (Toplam 10 puan)

* Verilen metnin konusunun doğru ifade edilmediği, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.5.4.5. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.

6. Aşağıdaki parçada yay ayrıçla () gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz. (10 puan)

Şahin Bey () sadık dostlarına sevgi ile bakarken () Vatanımız için benimle beraber ölmeye

hazır mısınız () () diye soran bir hâli vardı ()

Şahin Bey (,) sadık dostlarına sevgi ile bakarken (") Vatanımız için benimle beraber ölmeye hazır mısınız (?) (") diye soran bir hâli vardı (.)

* Verilen metindeki noktalama işaretlerinin doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 2**'dir. (Toplam 10 puan)

* Verilen metindeki noktalama işaretlerinin doğru yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.5.4.9. Yazdıklarını düzenler.

Sınıf düzeyine uygun yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.

7. Aşağıdaki metinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili yapılan yanlışlıkları belirleyip düzelterek metni yeniden yazınız. (10 puan)

1972'de izmir'de doğan Nalan kiraz, Ankara Üniversitesi hukuk fakültesinden mezun oldu. Türkiye'nin önemli edebiyat dergilerinde öyküleriyle yer aldı. "Şeyler denizi" ilk yazdığı kitaptır.

1972'de İzmir'de doğan Nalan Kiraz, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu. Türkiye'nin önemli edebiyat dergilerinde öyküleriyle yer aldı. "Şeyler Denizi" ilk yazdığı kitaptır.

* Verilen metindeki büyük harflerin kullanımıyla ilgili yapılan yanlışlıkların belirlenip düzeltildiği her bir yanıtın puan değeri 2'dir. (Toplam 10 puan)

Not: Cümleler düzelterek yeniden yazılırken beklenen cevap dışında, başka sözcüklerde yapılan yazım ve noktalama hataları dikkate alınmayacaktır.

* Verilen metindeki beklenen yazım hatalarının hiçbirinin doğru tespitinin yapıp yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.5.4.11. Yazılarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır.

8. Aşağıda verilen metindeki altı çizili sözcüklerde meydana gelen ses olaylarını belirleyerek sözcüklerin altına yazınız. (12 puan)

İstila edildiği günden beri düşmana boyun eğmeyen Antep halkının sabrı, taşma noktasına gelmişti. Antep'te Şahin Bey, ünlü düşmesi

her uğradığı yerde, halkı galeyana getiren konuşmalar yapıyor ve kendisine adam topluyordu. 8 Mart günü, Kilis'ten ünsüz yumuşaması ünlü daralması ünsüz benzeşmesi

Antep'e erzak getiren bir Fransız birliğinin haberini aldı.

* Metinde verilen altı çizili sözcüklerdeki ses olaylarının doğru yazıldığı yanıtların her birinin puan değeri 3'tür. (Toplam 12 puan)

* Metinde verilen altı çizili sözcüklerdeki ses olaylarının doğru yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.5.4.3. Hikâye edici metin yazar.

T.5.4.15. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler

9. Aşağıda bir masalın serim ve düğüm bölümleri yer almaktadır. Çözüm bölümünü masal türünün özelliklerini göz önünde bulundurarak 2-3 cümle ile tamamlayınız. Tamamladığınız masala uygun bir başlık koyunuz. (20 puan)
- Karanlıktan Korkan Çocuk**

Serim: Bir varmış, bir yokmuş. Bir çocuk bir de karanlık varmış. Çocuk, karanlıktan korkar ama karanlık çocuktan hiç korkmazmış.

Düğüm: Karanlık, yalnızca güneşten korkar; güneş doğunca ortadan kaybolurmuş. Çocuk, karanlığı hiç sevmezmiş. O, en çok güneşi, ışığı ve aydınlığı severmiş. Çünkü karanlığın içinde korkunç canavarlar, kötü şeyler gizli sanırmış.

Çözüm: Çocuk bir gün karanlıkla yüzleşmeye karar verir. Yavaşça karanlığın içine doğru ilerler ve korkunç canavarlar yerine, parıldayan yıldızlar ve ay ışığının yarattığı güzel bir dünya keşfeder. O anlar ki karanlık korkulacak bir şey değil, keşfedilmeyi bekleyen bir gizemdir.

* Örnek cevapta olduğu gibi metnin türüne ve konuya uygun yazılan 2-3 cümlelik bir paragraf ile (2 cümleden az olmamak kaydıyla) metnin tamamladığı yanıtların puan değeri 15'tir. Örnek cevapta olduğu gibi metnin bütünlüğüne uygun yazılan başlığın puan değeri 5'tir. (Toplam 20 puan)

Not: Öğrencinin metnin türüne ve konuya uygun kendi yazdığı cümle sayısı bir ise toplam puandan 5 puan düşülecektir.

* Metnin türüne ve konuya uygun yazılmayan yanıtlar ile sadece başlığın yazılıp çözüm bölümünün yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

** Bu örnek yazılı sınav soruları 9 Şubat 2024 tarihinde yapılan İl Zümre Öğretmenler Kurulu toplantısında il/ilçe alan zümre öğretmenlerince kararlaştırılan senaryolardan 2. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.